

gyengeségei, valamint a szövetségesek passzivitása és érzéketlensége miatt ment füstbe egymillió ember megmentésének reménye. Weissmandel rabbi is osztotta Brand nézeteit, az SS javaslata szerinte is őszinte és komoly volt.⁸⁹ Brand elsősorban a jeruzsálemi Vaadának a tevékenységében csalódott, valamint ennek vezetőjében, Yitzhak Gruenbaumban, aki korábban a lengyel Szejmnek volt tagja. Bántotta őt, hogy a magyar zsidóságra rászakadt halálos veszedelmek közepette Grünbaumot állítólag egyedül az foglalkoztatta és azt kérte számon, hogy a budapesti Mentőbizottságnak nem sikerül kimentenie a fiát Lengyelországból. Ebből a magatartásából Brand arra következtetett, hogy Grünbaum „valójában sohasem fogta fel, mi megy végbe Magyarországon”⁹⁰.

Brand némiképp igazságtalanul fordult éppen az ellen a Grünbaum ellen, aki – sok más zsidó vezetőtől eltérően – több alkalommal nyilvánosan nyilatkozott a magyar zsidóság sorsáról. Így például nem sokkal május 15-e, a tömeges magyarországi deportálások kezdete után Grünbaum kijelentette, hogy a szövetségesek gyors közbelépése még megmenthetné kb. 1,5 millió magyarországi és romániai zsidó életét.⁹¹ A magyar zsidóság tragédiájával kapcsolatos, Isztambulból vagy Svájcból származó értesítéseket rendszeresen továbbította az egyesült államokbeli és a brit zsidóság vezetőinek, sürgette országaik beavatkozását, beleértve Auschwitz és az oda vezető vasútvonalak bombázását.⁹² Szorgalmazta, hogy Brandot és Groszt engedjék hazatérni Magyarországra.⁹³ A Szálasi-puccs után a nemzetközi zsidó szervezetek vezetőit megkerülve, egyenesen Churchillhez és Sztálinhoz folyamodott.⁹⁴

Mindazonáltal Brand a jeruzsálemi Vaada iránti gyanakvásával és a szervezet működésére vonatkozó következtetéseivel nem állt egyedül. Az a jó szándékú felületesség és rezignált fatalizmus, amellyel a Vaada a magyar zsidóságnak a német megszállás előtti és utáni helyzetével foglalkozott, a háború után dokumentálásra került.⁹⁵ A budapesti Mentőbizottság vezetői éppúgy nem tudták, mennyire rutinszerűen, bürokratikusán reagál a szabad világ a magyarországi eseményekre, mint ahogy nem ismerték fel az SS indítékait sem. Csalatkozniuk kellett a nemzetközi zsidó szervezetek hatalmába és befolyásába vetett hitükben (amit az SS is osztott), az SS Európa-tervével kapcsolatos föltevéseikben, és abban a meggyőződésükben, hogy a szövetségesek szívükön viselik a zsidók ügyét. Ezek a téves föltevések képezték az alapját azoknak a hibáknak, amelyek az Eichmann-Sonderkommando tagjaival és más SS-vezetőkkel való viszonyukat jellemezték a zsidók megmentésére irányuló, kétségbeesett erőfeszítéseik során.